

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI FANLAR AKADEMIYASI ABU
RAYHON BERUNIY NOMIDAGI SHARQSHUNOSLIK INSTITUTI
FONDIDA SAQLANAYOTGAN BOBURIYLAR TARIXI BO‘YICHA
QO‘LYOZMA MANBALAR**

M.B. Axmedov

Toshkent Xalqaro Universiteti

Psixologiya va ijtimoiy fanlar kafedrası dotsenti

Tarix fanlari nomzodi, dotsent

ANNOTATSIYA

Abu Rayhon Beruniy nomidagi O‘zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi Sharqshunoslik instituti sharq qo‘lyozmalari fondi boyligi va ilmiy ahamiyati jihatidan dunyodagi yirik kolleksiyalardan biri hisoblanadi. Ushbu fonda Sharq mumtoz adabiyotining buyuk namoyandalari - taniqli faylasuf Abu Nasr Muhammad Forobiy, qomusiy olim Abu Ali ibn Sino, matematik va astronom Muhammad al-Xorazmiy, Qutbiddin Sheroziy, Mirzo Ulug‘bek Alisher Navoiy, Mahmud Koshg‘ariy, Rudakiy, Firdavsiy, Abdurahmon Jomiy, Omar Xayyom, Mirzo Abdulqodir Bedil va boshqalarning adabiy asarlari, shuningdek, falsafa hamda tabiiy fanlarga oid qo‘lyozmalar jamlangan.

Mazkur fondda tarixiy asarlar ham saqlanib, ularning ko‘pchiligi Markaziy Osiyo, Hindiston, Eron, Afg‘oniston, Turkiya hamda arab mamlakatlari xalqlari tarixini o‘rganishda muhim manba bo‘lib xizmat qiladi. Quyida biz mazkur fondga saqlanayotgan Boburiylar davri Hindiston tarixiga oid asosiy asarlar haqida to‘xtalib o‘tamiz.

Kalit so‘zlar: «Tuzuki Boburiy», «Boburnoma», «Bobur esdaliklari», «Tarixi Rashidiy».

ANNOTATION

The Oriental Manuscripts Fund of the Institute of Oriental Studies of the Academy of Sciences of the Republic of Uzbekistan named after Abu Rayhan Beruni is one of the largest collections in the world in terms of wealth and scientific significance. This fund contains literary works by great representatives of Oriental classical literature - the famous philosopher Abu Nasr Muhammad Al-Farabi, the encyclopedist Abu Ali Ibn Sina, the mathematician and astronomer Muhammad Al-Khwarizmi, Qutbiddin Shirozi, Mirzo Ulugbek Alisher Navoi, Mahmud Kashgari, Rudaki, Firdawsi, Abdurakhman Jami, Omar Khayyam, Mirzo Abdulkadir Bedil and others, as well as manuscripts on philosophy and natural sciences.

This fund also contains historical works, many of which serve as an important source in studying the history of the peoples of Central Asia, India, Iran, Afghanistan, Turkey and Arab countries. Below we will dwell on the main works on the history of India during the Babur period, which are kept in this fund.

Keywords: "Tuzuki Baburiy", "Baburnama", "Memoirs of Babur", "Tarihi Rashidiy".

«Boburnoma» - Zahiriddin Muhammad Bobur qalamiga mansub memuar asar
(«Bobur esdaliklari»)

Asar yana «**Voqeoti Boburiy**» («Boburning sarguzashtlari») yoki «**Tuzuki Boburiy**» («Bobur tuzuklari») nomlari bilan ham uchraydi.

Muallif - Zahiriddin Muhammad Bobur (1483-yil 14-fevralda Andijonda tugʻilgan, 1530-yil 26-dekabrda vafot etgan) - mashhur oʻzbek shoiri, ilm-fan, sanʼat va adabiyotning yirik homiysi hamda Hindistonda Boburiylar sulolasining asoschisi (932/1526-yil). Mazkur asarda XV asr oxiri - XVI asr boshlarida Oʻrta Osiyo, Afgʻoniston va Hindiston xalqlari tarixi oʻz aksini topgan.

Asarda avval 1494–1503-yillar voqealari (Boburning Fargʻonadagi faoliyati) bayon qilinadi. Shu bilan birga Fargʻona va Movarounnahrning qisqacha geografik tavsifi berilib, Umar Shayx Mirzo (muallifning otasi), Sulton Ahmad Mirzo (1469–1494-yillarda Samarqandda hukmronlik qilgan), Sulton Mahmud Mirzo (1493–1495-yillarda Samarqandda hukmronlik qilgan) hamda Boysungʻur Mirzo (avval Buxoroda, soʻng Samarqandda, keyin Hisorda hukmronlik qilgan) haqida maʼlumotlar keltiriladi.

Shuningdek, 1504–1508-yillar voqealari (Boburning Kobul, Hirot va boshqa hududlardagi faoliyati) yoritilib, Kobul, Lagʻmon va Gʻazna viloyatlarining geografik tavsifi beriladi hamda Sulton Husayn Boyqaro (1470–1506-yillarda Hirotida hukmronlik qilgan) faoliyatiga tavsif beriladi.

Bundan tashqari, asarda 1519–1529-yillarda Boburning Hindistondagi faoliyati bilan bogʻliq voqealar ham bayon etilgan.

«**Tarixi Rashidiy**» - «**Rashidiy yilnomasi**»

Muallif - Mirzo Muhammad Haydar Dugʻlat (odatda Mirzo Haydar nomi bilan mashhur; Zahiriddin Muhammad Bobur uni "Haydar mirzo" deb tilga oladi). U 1499–1500-yillarda Toshkentda tugʻilgan, 1550-yilda Kashmirda vafot etgan. U Boburning amakivachchasi boʻlib, mashhur tarixchi va siyosiy arbob hisoblanadi. U Chigʻatoy ulusining muhim hududlaridan biri - Qashgʻarda nufuzli mavqega ega boʻlgan dugʻlat qabilasining zodagon urugʻiga mansub edi.

Otasi 1509-yilda vafot etgach, u Kobulga, Bobur huzuriga boradi. 1512-yilda Sulton Saidxon tomoniga o'tadi. Saidxon 1514-yilda Qashg'ar xoni bo'lgach, uni Badaxshon, Tibet va boshqa hududlarga harbiy yurishlar boshlig'i etib yuboradi. 1533-yilda u Lohurga ketadi. 1539–1540-yillarda Agrada Humoyun (1530–1556) huzuriga kelib, u bilan birga Kannauj jangida Sher Shoh Suri ga qarshi kurashadi.

1541-yilda u Kashmirni egallab, amalda mustaqil davlat barpo etadi va shu yerda taxminan 1546-yilda o'zining mashhur memuar asari - «Tarixi Rashidiy»ni yozadi. Asar Abdurashidxon (Yunusxonning o'g'li, 1533–1570) sharafiga bag'ishlangan.

Mazkur asar ikki daftar (qism)dan iborat:

1. Birinchi daftar 1544–1545-yillardan boshlangan va 1546–1547-yillarda yakunlangan bo'lib, unda Mo'g'uliston va Qashg'ar hukmdorlarining tarixi Tug'luq Temur (1347–1348-yillarda taxtga chiqqan) davridan boshlab Abdurashidxongacha bayon qilinadi.

2. Ikkinchi daftar muallifning xotiralaridan iborat bo'lib, 1541–1542-yillardan yozila boshlagan, 1543–1544-yillardan keyin tugallangan va 1541–1542-yillar voqealarigacha yetkazilgan. Unda O'rta Osiyo, Sharqiy Turkiston, Afg'oniston hamda Shimoliy Hindistonda yuz bergan ko'plab tarixiy voqealar, shuningdek, biografik va geografik ma'lumotlar keltiriladi.

«Humoyunnoma» - «Humoyun haqida kitob»

Mazkur asar Boburiy hukmdor Humoyun (1530–1556) haqida hikoya qiluvchi anonim rivoyatlar to'plamidan iborat. Ushbu asar Boburiylar davlatining dastlabki davridagi ichki hayotining ayrim jihatlarini o'rganishda muhim manbalardan biri sifatida katta ilmiy ahamiyatga ega.

«Akbarнома» - «Akbar haqida kitob»

Mazkur asar «**Tarixi Akbarshohiy**» («Akbarshoh tarixi»), «**Tarixi Akbar**» («Akbar tarixi») nomlari bilan ham ma'lum.

Muallif - Abul Fazl Allomiy (1551-yil 14-yanvarda Agrada tug'ilgan, 1602-yil 22-avgustda vafot etgan) - davlat va diniy arbob, keng bilim sohibi, mashhur tarixchi, mohir xattot hamda she'riyatning nozik bilimdoni bo'lgan. Shu sababli u «Allomiy» (ya'ni bilimdon, alloma) laqabi bilan tanilgan.

Asar uning oliy homiysi - Akbar topshirig'i bilan yozilgan bo'lib, unda Akbarning ajdodlari tarixi hamda asosan Akbar hukmronligi davri 1593-yilgacha batafsil va hujjatlarga asoslangan holda bayon etilgan. Asarni yozishda muallif

memuarlar, rasmiy yozuvlar, hujjatlar va boshqa birlamchi manbalardan keng foydalangan. Keyinchalik voqealar bayoni 1601–1602-yillargacha yetkazilgan.

Asar uch jilddan iborat. Birinchi jild 1596-yil 26-aprelda yakunlangan. Uchinchi jild oxirida muallifning batafsil tarjimai holi keltirilgan bo‘lib, bu qism mustaqil asar sifatida «**Ayni Akbariy**» nomi bilan ham mashhur (O‘zbekiston FA Sharqshunoslik instituti qo‘lyozmalar fondi, № 1721).

«Tazkirai zikri podishohoni Dekan» - «Dekan hukmdorlari tazkirasi (antologiyasi)»

Muallif - Abdulhaqq Sayfiddin Dehlaviy (1551-yilda tug‘ilgan, 1642-yilda vafot etgan) - mashhur hind olimi, ilohiyotshunos va tarixchi bo‘lib, fors tilida yozilgan ko‘plab asarlar muallifi hisoblanadi. U o‘z nasl-nasabini XVI asrda Buxorodan Hindistonga kelgan ajdodlarga bog‘laydi.

Mazkur asarda Dehli hududidagi mahalliy sulolalar haqida qisqacha ma‘lumotlar berilgan bo‘lib, Bayon Muhammad G‘uriy (Hindistonda Muhammad G‘uriy nomi bilan mashhur, XII asr) davridan boshlab Boburiy hukmdor Akbar zamonigacha davom ettiriladi.

Asarda shuningdek Bengaliya, Jaunpur, Mandu, Gujarat, Multon, Sind va Kashmir hukmdorlari haqida ham ma‘lumotlar keltirilgan. Voqealar 1530–1531-yillargacha yetkazilgan bo‘lib, asar 1596–1597-yillarda yakunlangan.

«Ayini Akbariy» - «Akbar tuzuklari» (yoki «Akbar qonun-qoidalari»)

Muallif - Abul Fazl Allomiy. Ushbu asar Akbar tarixiga bag‘ishlangan uch jildli yirik tadqiqotning bir qismi bo‘lib, uchinchi jild ko‘pincha mustaqil asar sifatida qaraladi.

Mazkur qismda Akbar hukmronligi davrida Hindistonning boshqaruv tizimi va statistik ma‘lumotlari bayon etilgan. Unda feodal mulk shakllaridan biri bo‘lgan soyurg‘ol, mansabdorlar va harbiy zodagonlar ierarxiyasi, ruhoniylar faoliyati, davlat lavozimlari vazifalari (masalan, faujdar - viloyat harbiy boshlig‘i, kotval - shahar hokimi, xazinador va soliq yig‘uvchilar) haqida ma‘lumotlar keltiriladi.

Shuningdek, Akbar tomonidan yangi o‘lchov va vazn tizimini joriy etilishi hamda qishloq xo‘jaligi mahsulotlari narxlari jadvalining belgilanishi haqida ham batafsil ma‘lumot beriladi.

Ushbu asar XVI–XVII asrlardagi Hindiston ijtimoiy va iqtisodiy hayotining xususiyatlarini yorituvchi o‘rta asr hind tarixnavisligining muhim va qimmatli yodgorliklaridan biri hisoblanadi.

«Jahongirnama» - «Jahongir haqida kitob»

Asar «**Tuzuki Jahongiriy**» («Jahongir tuzuklari») nomi bilan ham mashhur. Muallif – Boburiy shahzoda Jahongir (to‘liq ismi – Salim Nuriddin Muhammad Jahongir; 1569-yilda tug‘ilgan, 1605-yildan hukmronlik qilgan, 1627-yilda vafot etgan).

Mazkur asar muallifning to‘liq avtobiografiyasini o‘z ichiga oladi. Unda voqealar Jahongirning taxtga chiqishidan boshlab oylar va hafta kunlari tartibida bayon qilinib, hukmronligining 17-yiligacha (1622-yilgacha) yetkazilgan. Asar ikki jildan iborat bo‘lib, 1618-yilda yozilgan.

«Tabaqoti Akbarshohiy» — «Akbarshoh tabaqalari»

Muallif - Nizomiddin Ahmad Buxoriy (to‘liq ismi Xoja Nizomiddin Ahmad Dehlaviy, Xoja Muhammad Muqim al-Haraviy; 1554–1555-yillarda tug‘ilgan, 1594–1595-yillarda vafot etgan). U Hindistonda Akbar davrida yuqori harbiy lavozimlarda xizmat qilgan: dastlab Gujarat viloyatida baxshi (moliyaviy-harbiy boshqaruv amaldori), keyinchalik esa Boburiylar imperiyasining markaziy boshqaruvida faoliyat yuritgan.

Asar muallif nomi bilan «**Tarixi Nizomiy**» («Nizomiy tarixi») deb ham ataladi, shuningdek qisqa nomi «**Tabaqoti Akbariy**» sifatida ham mashhur. Asar 1593–1594-yillarda yozilgan bo‘lib, Hindiston tarixiga bag‘ishlangan muhim manbalardan biridir va keyingi hind tarixchilari tomonidan keng foydalanilgan.

Unda voqealar G‘aznaviylar hukmdori Sabuktegin (977–978-yillardan) davridan, Hindistonda islom dini tarqalishining boshlanishidan tortib, Akbarshoh hukmronligi davrigacha bayon qilinadi.

Asar quyidagi qismlardan iborat:

- kirish qismi - unda G‘aznaviylar (962–1186) tarixi bayon etiladi;
- to‘qqiz bo‘lim - har biri alohida hukmdor sulolasi yoki viloyat tarixiga bag‘ishlangan;
- xulosa qismi - unda Akbar tasarrufidagi hududlar, shahar va qishloqlar hamda ulardan olinadigan daromadlar haqida ma’lumot beriladi.

«Tarixi Ferishta» - «Ferishta yilnomasi»

Asar «**Gulshani Ibrohimi**» («Ibrohim gulshani») nomi bilan ham mashhur. Muallif - Muhammad Qosim Hindushoh, kengroq tanilgan nomi bilan Ferishta, Bidjapur hukmdori Ibrohim II Adilshoh (1579–1626) huzurida yuqori lavozimlarda ishlagan. Asar uning topshirig‘i bilan yozilgan va unga bag‘ishlangan bo‘lib, shuning uchun ikkinchi nomi paydo bo‘lgan. Mazkur asar musulmon Hindiston tarixi,

xususan kichik sulolalar tarixiga oid qimmatli manba hisoblanadi. U ikki jilddan iborat bo‘lib, kirish qismi, o‘n ikki bob (makola) va xulosadan iborat.

«Muntaxab at-tavorix» - «Yilnomalardan ixtiyoriy tanlov»

Muallif - Abdulkadir Mulukshohi Badavuniy (vafoti 1615). Asarda Hindiston tarixi arab istilosidan boshlab 1595–1596-yillargacha bayon etilgan.

«Iqbalnomai Jahongiri» - «Jahongir baxti kitobi»

Asar boshqa nom bilan «**Jahongirnoma**» («Jahongir kitobi») ham tanilgan. Muallif - Sharif ibn Dust Muhammad, laqabi Mu‘tamadxon (vafoti Hindistonda 1639–1640). U Erondan bo‘lib, Boburiy Nuriddin Jahongir (1605–1627) huzurida baxshi lavozimida xizmat qilgan va yuqori martabalarga erishgan.

Asar uch jilddan iborat bo‘lib, unda Akbar va uning o‘g‘li Jahongir hukmronligi tarixi yoritiladi:

- birinchi jild - Akbar oldingi hukmdorlar;
- ikkinchi jild - Akbar;
- uchinchi jild -- Jahongir.

Asar 1620–1627-yillarda Kashmirda yozilgan. Voqealar yilma-yil, hukmronlik davri tartibida bayon etilgan.

«Zafarnomai Shohjahon» - «Shohjahon g‘alabalari kitobi»

Muallif - Abu Talib Kalim Hamadoni (vafoti 1651). Asarda Boburiy Shahjahon (1628–1659) hukmronligi she‘riy shaklda bayon etilgan. Asar ikki qismdan iborat:

- birinchi qism - Shahjahon taxt merosi sifatida bo‘lgan davridagi voqealar;
- ikkinchi qism - Hindiston taxtiga chiqishi va Dekan hududini zabt etib, Agra poytaxtiga ko‘chishi davridagi voqealar.

«Podshohnoma» - «Podshah kitobi»

Asar boshqa nom bilan «**Shohjahonnoma**» («Shohjahon haqida kitob») deb ham ataladi. Muallif - Abdulhamid Lahori (vafoti 1654). Asarda Boburiy Shahjahon hukmronligi tarixi bayon etilgan.

«Tarxonoma» - «Tarxonlar kitobi»

Muallif - Sayyid Jamol mir Jaloliddin Shirazi. Asar Sind hududidagi Arg‘un sulolasi hukmdorlari va tarxonlarning nasab-naslini yoritishga bag‘ishlangan bo‘lib, ularning nasli Ilxonlar davrida yashagan Arsunxon Tarxon (1284–1291), Hulagu xon

nabirasi, Chingiziy urug‘iga borib taqaladi. Asar 1654-yilda Mirza Muhammad Solih Tarxon (vafoti 1660) topshirig‘i bilan yozilgan. Mirza Muhammad Solih Tarxon, Mirza Iso Tarxonning o‘g‘li, Shahjahon huzurida yuqori lavozimlarda xizmat qilgan.

«Latoif al-akhbor» - «Voqealarning nozik bayoni»

Asar boshqa nom bilan «**Tarixi Kandahori**» («Kandahar tarixi») deb ataladi. Mazkur qo‘lyozmada muallif o‘z nomini keltirmaydi, ammo tadqiqotchilar uning kimligini aniqlagan. Turli manbalarda muallif nomi turlicha qayd etilgan: ba‘zilarda - Rashidxon Badi (Muhammad Badi sifatida), boshqalarida - Rashidxon Badi’ az-Zaman Mahabbatxon, yoki Badi az-Zaman Muhabbatxon.

Muallif 1653-yilda Hindiston shahzodasi Dara Shikuh bilan Kandaharga yurishda ishtirok etgan. Keyinchalik u Boburiy hukmdor Aurangzeb davrida ham faoliyat yuritgan. Muallif 80 yoshdan oshganida Agrada vafot etgan (ba‘zi manbalarga ko‘ra 1695–1696-yillar, boshqalarga ko‘ra Aurangzeb hukmronligining 41-yili, ya’ni 1697–1698).

Asar 1653–1658-yillar oralig‘ida yozilgan bo‘lib, uch qismdan iborat:

1. **Agaz (boshlanish)** - Kandahar qal‘asining ishg‘olidan oldingi voqealar, xususan A‘starxoniyalar avlodidan Nadir Muhammadxon (1642–1645) o‘g‘illari tomonidan ota hukmdorga qarshi qo‘zg‘olon va uning taxtdan tushirilishi.

2. **Namaish (namoyish)** - 10 may 1653-yildan 8 oktabr 1653-yilgacha Dara Shikuh yetakchiligidagi mo‘g‘ul qo‘shinlari tomonidan Kandaharga uyushtirilgan muvaffaqiyatsiz hujumning kundalik bayoni.

3. **Hatima (xulosa)** - Dara Shikuhning Multonga qaytishi.

Asar shuningdek Boburiylar harbiy tarixiga oid ko‘plab ma’lumotlarni o‘z ichiga oladi va muallifning shaxsiy kuzatuvlari hamda voqealar guvohi sifatida yozilgan.

«Amali Solih» - «Yaxshi amallar»

Asar boshqa nomlar bilan ham tanilgan: «**Tarixi Shohjahoni**» («Shohjahon tarixi») va «**Shohjahonnoma**» («Shohjahon kitobi»).

Muallif - Muhammad Solih Kanbuyi Lahori (vafoti 1674–1675).

Asarda Boburiy hukmdor Shahjahon (1628–1659) davrida Hindiston tarixi yoritilgan. Kirish qismida uning ajdodlari, xususan Amir Temur (1370–1405) davridan boshlab bayon etiladi. Asarda Hindiston va qo‘shni davlatlar, xususan O‘rta Osiyo bilan munosabatlar, shuningdek Afg‘onlar hayoti va odatlari haqida ko‘plab ma’lumotlar berilgan.

Asar uch jilddan iborat bo‘lib, 1669–1670-yillarda muallif tomonidan to‘ldirilgan (Shohjahon davrida yashagan shayxlar va olimlar haqidagi bo‘lim qo‘shilgan).

«Olamgirnoma» - «Dunyo zabt etuvchisi kitobi»

Muallif - Muhammad Qosim Muhammad Amin Munshi (vafoti 1681, Dehli).

U Boburiy hukmdor Aurangzeb (1658–1707)ning shaxsiy kotibi (munshi) bo‘lib, taxtga chiqqan ilk yilidan boshlab, muqaddimada qayd etilganidek, hukmdorning farmoni bilan uning hukmronligi tarixini rasmiy hujjatlar asosida o‘n yillik davrlarga bo‘lib yozgan. Asar to‘liq Aurangzebga taqdim etilgan va u tomonidan ko‘rib chiqilgan, kerak bo‘lsa tuzatilgan.

Asarda voqealar 1658-yil aprel oyida Aurangzebning Avrangoboddan ketishi bilan boshlanib, 1667-yil dekabr - 1668-yil yanvar oylarigacha, ya‘ni hukmronligining dastlabki o‘n yilini qamrab oladi.

Garchi asarda Aurangzebga nisbatan maqtov ohangi sezilsa ham, undagi keng faktik material tufayli u XVII asr o‘rtalaridagi Boburiylar imperiyasi tarixini o‘rganish uchun muhim manba hisoblanadi. Asar 1668-yilda tugallangan.

«Xulosat at-tavorix» - «Yilnomalarning kvintesensiyasi»

Muallif - Sunjan Ray Munshi (XVIII asrning ikkinchi yarmida faol bo‘lgan). U Batala shahrida tug‘ilgan va yoshlikdan asar yozilgunga qadar turli amaldorlar huzurida kotib (munshi) bo‘lib xizmat qilgan. Sunjan Ray Munshi maktublar san‘ati bo‘yicha yetuk mutaxassis, hind va musulmon madaniyatini birlashtirgan bilimdon sifatida tanilgan.

Asar Hindiston tarixini qadimiy davrlardan boshlab, Boburiy hukmdor Aurangzeb taxtga chiqishigacha bayon qiladi. Unda hindular tarixi, dini e‘tiqodlari, muqaddas kitoblari, mazhablari va kastalari, shuningdek, rajo, musulmon tasarruflar va sulolalar tarixi yoritilgan. Bu ma‘lumotlar XVI asrda Hindiston va O‘rta Osiyodagi turli ijtimoiy va siyosiy institutlarning rivojlanish tendensiyalarini aniqlashda katta ahamiyatga ega. Asar 1695–1696-yillarda yozilgan va muallif tomonidan Aurangzeb Alomgirga taqdim etilgan.

«Ma‘osiri Olamgiri» - «Alomgirning qahramonlik ishlariga bag‘ishlangan asar»

Muallif - Muhammad Saqi Mustaidxon (vafoti 1723–1724).

Asar Hindiston tarixini Aurangzeb hukmronligi davridan boshlab uning vafotigacha yoritadi. U 1710–1711-yillarda Alam Bahadirshah huzurida Mustaidxonning homiysi Inoyatullohxon iltimosi bilan yozilgan.

Asar ikki qismdan iborat:

1. Birinchi qism - Muhammad Qosim Munshining «**Olamgirnoma**» asarining qisqacha mazmuni;
2. Ikkinchi qism - muallifning shaxsiy yozuvi bo‘lib, Aurangzeb hukmronligining 11-yilidan uning vafotigacha bo‘lgan voqealarni davom ettiradi.

«Mukhtasari Latif» - «Hindiston tarixining qiziqarli qisqacha bayoni»

Muallif - Rup Narayyan Kihtriy (XVII asr oxiri - XVIII asr boshlarida faol), Sialkot shahrida tug‘ilgan.

U ushbu asarni 1714-yilda Lutfullohxon Bahadur topshirig‘i bilan yozgan. Asar qisqacha Hindiston hukmdorlari tarixini bayon qiladi va tayyorlashda Ray Bindraban (Ray Baharamalning o‘g‘li) tomonidan yozilgan «**Lubb at-tavorixi Hind**» («Hindiston yilnomalari asosiy mazmuni») asari asos sifatida olingan.

Asar tarkibida Dekan, Gujarat, Malva, Hondisa, Bengal, Jaunpur, Sind, Multan va Kashmir hududlaridagi hukmdorlarning qisqacha tarixi ham keltirilgan. «**Lubb at-tavorixi Hind**» Hindiston tarixini Aurangzebning 32-yil hukmronligigacha (1689–1690) qamrab olsa, mazkur asar esa 1712-yilgacha bo‘lgan davrni yoritadi va o‘n bobdan iborat.